Jan Kaleta: K penzijnímu systému

Důchodový systém vynalezl Bismarck jako politický nástroj, aby umlčel a rozdělil socialistickou frontu. Ne proto, že by to bylo praktické a udržitelné. Státu během svého života zaplatíme třikrát tolik, než od něj potom v důchodu dostaneme. Kvůli tomu ve většině států vznikl masivní dluh ve výši několikanásobku státního rozpočtu. ČR jedním z těchto států není, tady se tento dluh udržuje nízký, díky snahám o maximální ožebračení mladých pracujících.

Daně odvedené státu jsou problém. Ty peníze zmizí z ekonomiky a důchodci je potom projedí a není z nich nic. Nelze stejnými penězi zároveň konzumovat a investovat. Správně by to mělo být tak, že důchodci budou odvádět peníze různým soukromým fondům podle svého výběru. Každý fond bude investovat do portfolia podniků, které peníze použijí k rozšíření výroby, poskytování více zboží a služeb, zlevňování, výzkumu, vývoji a tak dále, prostě ekonomický růst. Podniky vrátí fondu investice i s úrokem a z těch úroků zhodnocených novým ekonomickým růstem se budou vyplácet důchody. Kdyby náhodou nějaký podnik v hospodářské soutěži neuspěl a investice nevrátil, tak fond rozděluje v portfoliu peníze mnoha podnikům a důchody to neohrozí.

Tohle řešení je bezpečné také v tom, že v soukromém fondu si nikdo s vašimi penězi nebude zahrávat jako Topolánek, který si půjčil (ukradl) 40 miliard z důchodů a potom to zaplácnul 40 miliardami odjinud.

Jediný problém je, že by trvalo asi 15-20 let, než by se ty investice vrátily, ale potom bychom se ocitli v ekonomickém ráji. Potřebovali bychom co nejvíc peněz dostat do soukromého sektoru, pokud možno všechny. Domnívám se, že neexistuje ekonomický důvod, aby veřejný sektor vůbec existoval, pouze kulturní a společenský. Věřím, že nezbytné funkce státu jako policie, soudy, pravidla a důchody lze privatizovat a tedy zvýšit jejich kvalitu a snížit cenu.

Překážkou zde jsou ale předsudky proti soukromému sektoru a pro stát, které dávají státu aureolu nezištnosti, legitimity a kvality. Lidé ve své mysli nejsou schopni oddělit to, co stát dělá, od státu samotného. Pokud říkám, že důchody by neměl vyplácet stát, vezmou to, jako že chci nechat důchodce umírat na ulici. Nebo pokud stát financuje školství a já jsem proti, tak jsem proti vzdělání samotnému. To není pravda, ale tyto všudypřítomné občanské postoje jsou největší překážkou změnám. Jde o pojetí socialismu, kdy stát není jen noční hlídač, ale je to blahý společenský podnik, ve kterém má každý kus svého srdce.

Jelikož je situace krizová, navrhuji krizový rovný minimální důchod, který ale zároveň musí být doprovázen uvolněním daní a regulací, aby byly produktivní složce společnosti rozvázány ruce. Uvolnění produktivity pomůže důchodcům si najít alternativy, nejen soukromé spoření, ale také víc charity a podpory od rodiny. Pouze soukromý sektor může něco změnit, pomoci důchodcům a nestáhnout nás všechny ostatní do hrobu za Bismarckem. Šlo by tedy vlastně o náročnou, ale nutnou operaci peněžního bypassu a devitalizace státu, který tu straší už od středověku.

Soudy lze například privatizovat takto, metodou mediačně-pojistných organizací na řešení sporů:
http://en.wikipedia.org/wiki/Dispute_resolution_organization